

6.17.11.5. Prostorové uspořádání pracoviště

<http://www.guard7.cz/nabidka/lexikon-bozpzpracovni-prostredi-pracovni-podminky/prostorove-usporadani-pracoviste>

Požadavky na prostorové uspořádání pracoviště jsou vymezeny v Nařízení vlády č. 361/2007 Sb.

Světlá výška prostor

Plocha	Světlá výška prostoru pro trvalou práci
do 20 m ²	nejméně 2,50 m
do 50 m ²	nejméně 2,60 m
od 51 m ² do 100 m ²	nejméně 2,70 m
od 101 m ² do 2000 m ²	nejméně 3,00 m
více než 2000 m ²	nejméně 3,25 m

Světlá výška prostoru určeného pro práci, na kterém se vykonává práce výjimečně nebo po dobu kratší než 4 hodiny za směnu, nesmí být nižší než 2,10 m.

Objemový prostor

Objemový prostor určený pro práci pro jednoho zaměstnance se určuje podle třídy práce – [příloha č. 1 Nařízení vlády č. 361/2007 Sb.](#)

	Třída práce		
	I, IIa	IIb, IIIa, IIIb	I'
prostor [m ²]	12	15	

Výše uvedený objemový prostor nesmí být zmenšen stabilním provozním zařízením. Toto se nevztahuje na ovládací stanoviště a kabiny strojního zařízení, boxy pokladen a pracovní prostory obdobné povahy.

Rozměry podlahové plochy

Pro jednoho zaměstnance musí být na pracovišti volná podlahová plocha nejméně 2 m² (mimo zařízení a spojovací cesty). Šíře volné plochy pro pohyb nesmí být žádném místě zúžena pod 1 m stabilním zařízením.

Rozměry pracovní roviny

Výška pracovní roviny musí odpovídat tělesným rozměrům zaměstnance, základní pracovní poloze, hmotnosti předmětů a břemenům, se kterými je v rámci pracovní činnosti manipulováno, a zrakové náročnosti při práci.

Optimální výška pracovní roviny při práci muže a ženy vstoje stanoví mezi 800 až 1 000 mm. Při práci vsedě je optimální výška pracovní roviny nad sedákem u mužů 220 až 310 mm, u žen 210 až 300 mm. Základní výška sedáku nad podlahou je 400 + 50 mm. Pokud jsou při práci používány například svěráky a jiná technická zařízení, pak výškou pracovní roviny se rozumí místo, na němž jsou nejčastěji vykonávány pohyby končetin zaměstnance při manipulaci s nimi.

Při práci vyžadující zvýšenou náročnost na zrak (manipulaci s drobnými předměty nebo součástkami) se výška pracovní roviny zvětšuje o 100 až 200 mm. Při práci, při níž se manipuluje s předměty o hmotnosti větší než 2 kg při práci převážně vstoje, se manipulační rovina snižuje o 100 až 200 mm.

Pracovní místo musí být uspořádáno tak, aby manipulační roviny,

pohybové prostory a vynakládané síly odpovídaly tělesným rozměrům a přirozeným drahám pohybů končetin zaměstnance a aby nedocházelo k zaujímání nepříjemných pracovních poloh.

 Pracovní sedadlo

 Nožní ovladače

Sedadlo musí být při sezení stabilní, musí umožňovat snadné seřízení výšky sedáku a sklon zádové opěrky a musí odpovídat podmínkám práce, zvláště pokud jde o jejich poréznost a omyvatelnost. Prostor pro dolní končetiny na pracovním místě musí umožňovat pohyb dolních končetin vpřed a do stran.

Pracovní místa, u nichž je základní pracovní poloha trvale vstojí a nevyžaduje se trvalé sledování chodu zařízení, musí být, pokud to technologie dovoluje, vybavena sedadlem jednoduché konstrukce pro krátkodobý odpočinek.

Pracovní místa, na nichž je zvýšena pracovní rovina se vybavují pracovními sedadly s výškou sedáku odpovídající výšce pracovní roviny nad podlahou a zrakovým požadavkům. Musí být vybavena kruhovou či jinou opěrou pro dolní končetiny.

Na montážních linkách v pásové a proudové výrobě s trvalým i přerušovaným sedem a v případech, kdy provádění pracovních úkonů je spojeno s natáčením trupu nebo s prováděním úkonů mimo optimální dosah paží se pracovní místa vybavují otočnými, popřípadě pojíždějícími sedadly.

Požadavky na rozměry volného pohybového prostoru pro dolní končetiny při práci vsedě jsou:

- nejmenší výška nad podlahou 600 mm,

- nejmenší celková šířka 500 mm,
- nejmenší hloubka od přední hrany stolu či zařízení 500 mm,
- optimální hloubka od přední hrany stolu či zařízení 700 mm,
- nejmenší vzdálenost roviny sedadla od dolní plochy pracovního stolu 200 mm.

Požadavky na pohybový prostor pro nožní ovladače jsou:

- nejvýše 400 mm od roviny h^* ,
- nejméně 200 mm od roviny h vpřed,
- nejvýše 250 mm nad základnou,
- nejvýše 350 mm do stran od svislé roviny procházející středem sedadla, kolmé k rovině h .

Předpokladem je, že přední hrana sedadla je 100 mm vzdálena od roviny h . V případě jiné vzdálenosti mezi přední hranou sedadla a rovinou h se musí pohybový prostor pro nožní ovladače posunout vpřed nebo vzad.

Při používání nožního ovladače při trvalé práci vstoje nesmí docházet k nerovnoměrnému rozložení hmotnosti těla na dolní končetiny.

*Rovina h je svislá rovina proložená místem nejvíce vystupující hrany pracovní roviny, kolmá k vodorovné rovině – podlaze.